

GAZETA KORRESPONDENTA

WARSZAWSKIEGO Y ZAGRANICZNEGO.

Z WARSZAWY DNIA 4. WRZESNIA ROKU 1800. we WTOREK.

z Wiednia d. 25. Sierpnia.

Dzisiejsza Gazeta Dworska w okolicznościach ściągających się do pokoju lub wojny zupełne zachowanie milczenie, wzmiankuje tylko pod artykułem z *Hiszpanij*, iż w *Madrycie* oczekiwano na wielu Generałów *Francuzkich*, którzy tamże armią lądową urządzić mają, a pomiędzy którymi także sam *Berthier* ma się znajdować.

z Kopenhagi d. 19. Sierpnia.

Ostatniey Niedzieli regiment *Zelandzki* tu garnizonem zostający, wraz z 100 artyllerzystów wymaszerował spieszenie do *Helsingör* i *Kronburga*. Wczoray w wieczor udał się w tę samą stronę regiment *Xiążęcia* dziedzicznego *Fryderyka*. Fabryka broni i ludwisarnia pod *Helsingör* i *Friedrichswerk* została huzarami osadzona.

Grenadyerowie garnizonem tu stojący, i regiment *Xiążęcia* następcy tronu, otrzymali rozkaz bydz w gotowości do marszu ku *Helsingör*, tak aby w 6. godzin po ostatnim ordynansie wyruszyć mogli.

Uzbraianie okrętów wojennych jak najszybciej idzie. W Sobotę w wieczor wydano świeże rozkazy do uzbrojenia jeszcze 4. okrętów liniowych. Procz postawionych w *Sundzie* 4 okrętów liniowych, uzbraiają 13 innych, nie licząc okrętów przeznaczonych do obrony brzegów.

W tutejszym stanowisku znajdują się ciągle 2 okręty liniowe *Rosyjskie* i 3 fregaty.

Procz okrętu *Angielskiego* *Romney* od 64. armat pod komendą kapitana *Popham*, który z jednym kuttrem i jednym lugrem pod

Hornbeck blisko *Helsingör* przypłynął, widziano jeszcze w *Categat* krążącą eskadrę *Angielską*, w której 3 okręty liniowe znajdować się mają. Ta eskadra ze wszystkim z 22 żaglow złożona, miała przybyć pod *Helsingör*.

Ze wszystkich stron ściągają rzemieślników do pracowania około okrętów, każdy regiment musi przystawić 144 ludzi do uzbraiania okrętów.

z *Helsingör* d. 19. Sierpnia.—Admirał *Angielski* *Dixon* stoi z flotą swoją przed *Kullen*. Składa się ona z 8. do 9. okrętów liniowych, 2 fregat i kilku batów kanonierskich, ma z sobą także wojsko do wylądowania. Dwa kuttry krążą zawsze na stanowisku, a czasem powracają do okrętów *Angielskich*.

Procz tego jeden okręt wojenny *Angielski*. od 50. armat, 1. fregata, 2. kuttry i. lugr i liczna flotta kupiecka, stoją pomiędzy *Hammermühle* i *Hornbäk*.

Na dniu 16. kapitan *Popham* (jak mówią) do kommandanta *Duńskiego* *Lütken*, który z 4. okrętami liniowymi i 1. fregatą w stanowisku leży, posłał uwiadomienie, iż z swoją pierwszą dywizją przez *Sund* przejdzie, lecz dotąd jeszcze żadne okręty liniowe *Angielskie* nieprzechodziły.

Wczoray zrana przybył tu regiment *Zeland* i 100. artyllerzystów, jeden szwadron huzarów stoi w bliskości. Dwa regimenta pomaszerowały do *Friedrichswerk* i tamtejszych brzegów. W nocy z dnia 17. na 18 przejeżdżał tedy kurjer *Rosyjski* do *Stokolmu*.

Kommandant *Lütken* odebrał wczoray po-

W

południu sztafetę, poczym wysłał officera do kapitana *Popham*. Dziś zrana o godzinie 7. przybył tu regiment Xiążęcia *Fryderyka*. Już od 3. dni strzelcy wzdłuż brzegów morskich patrole odprawiają. Wszyscy oczekujemy z ciekawością dalszych wypadków, lecz wszędzie daie się słyszeć jeden tylko odgłos bronienia rządu, oyczyzny, i praw narodowych.

Od dnia 16. do dzisiejszego przeszło przez Sund 71 okrętów.

Jenny List z *Helsingör* d. 19 Sierpnia. Flot-ta *Angielska* od 25. okrętów liniowych i fregat wraz z 10. statkami przewozowymi, widziana była dziś zrana pod *Anholt*.

Jeden okręt liniowy *Angielski*, i jedna fregata wraz ze 100. żaglami floty kupieckiej z morza wschodniego przybyły, pod *Kronburgiem* puściła się na morze.

Przy odejściu poczty 16. *Angielskich* okrętów wojennych pod *Kronburgiem* wyszło pod żagle. Z strony *Angielskiej* czynione były w *Kopenhadze* propozycje, które jednak żadnego nie znalazły skutku.

Gazeta tutejsza *Kopenhaska* umieszcza obszerny raport urzędowy Kapitana *Krabbe* na fregacie *Freya*, względem utarczki która na d. 25 Lip: odbył z 4ma fregatami *Angielskimi*. Wyraża w nim, iż gdy officer *Angielski* przybył do niego z żądaniem przeglądania konwoju, Kapitan *Krabbe* odpowiedział, iż wszelkie przeglądanie przeciwi się jego instrukcyom, ofiarował przeto pokazać papiery szefowi *Angielskiemu*, lecz gdy officer obstawiał mocno przy przeglądaniu, to odmówione mu zostało. Na ówczas fregata *Angielska* rozpostarła żagle przeciw konwoiowi, który odebrał znak od fregaty *Freya*, aby się w jedno miejsce skupił. Tym czasem inna fregata *Angielska* zbliżywszy się do fregaty *Freya*, strzeliła do jednego okrętu od konwoju. Na ten wystrzał odpowiedziano podobnym z naszej strony, który pomimo fregaty *Angielskiej* przeszedł. Przy zmierzchu dnia o godzinie 8. postawił się szef eskadry *Angielskiej* naprzeciw jednej stronie fregaty

Freya, wołając aby się przeglądaniu niesprzeciwiano, gdyż w tym celu bat posyła. Kapitan *Krabbe* odpowiedział, iż to być nie może, i że każe strzelać do batu. Szef *Angielski* nie zważając na to, wysłał bat do którego Kapitan *Krabbe* kazał dać ognia, lecz proch spłonął przy zapale, i wystrzał nie był skutecznym. Szef *Angielski* pod ów czas kazał dać ognia z całej baterii fregaty swojej, po czym podobnie z strony *Duńskiej* odpowiedziano. Przytąpiły zaraz inne fregaty *Angielskie*. Gdy Kapitan *Krabbe* przez całą godzinę wśród ciągłego ognia walkę z niemi staczał, i żadna mu już nadzieja do oparcia się przemagającej fleg nie pozostawała, spuścił banderę. Komendant *Angielski* zaprowadził zaraz fregatę i konwoj pomiędzy wzgorki piaszczyste nadbrzeżne. Kapitan *Krabbe* po skończeniu potyczki znajdował się na okręcie jego, aż do dnia 26. w którym powrócił na fregatę swoją *Freya* dla napisania raportu o zaszłej rozprawie. Fregata ta z rozkazu Admirała *Angielskiego* zatrzymała banderę *Duńską*. Ma na sobie 2ch officerów *Angielskich* i 13 ludzi nie uzbrojonych. Kapitan *Krabbe* żądał, aby ci ludzie ułapili z fregaty, albo aby fregata zupełnie w posessyą *Angielską* zaięta została, lecz na dniu 28. żadna w tej mierze nie zaszła odpowiedź. Komunikacya z ładem Kapitanowi *Krabbe* jest dozwolona, lecz z konwoiem zupełnie przecięta. *Freya* ma 2ch ludzi zabitych, 2ch niebezpiecznie a 3ch lekko rannych, 30. postrzałów w pokładzie. Maszt i żagle są potrzaskane. *Angielskie* fregaty były następujące: *Nemesis* od 28. armat, *Prevoyante* od 36. *Terpsichore* od 32. i *Arrow* od 20. nie rachując karonadów które *Anglicy* większą część żaglow zniszczyli. Szkoda którą fregaty *Angielskie* poniosły, wyrownywa szkodzie poniesionej przez fregatę *Freya*. *Anglicy* mają na jednej fregacie 2ch, na drugiej 3ch ludzi zabitych, prócz tego znajdują się wielu rannych, pomiędzy którymi 1. officer morski.

Z uzbraiań u nas czynionych, widać iż poseł nadzwyczajny *Angielski Withworth* nie

tak jest umocowany do zagodzenia przyjacielskiego zaszłych zatargów, iak raczey do żądania satysfakcyi za szkodę. Robotnicy około okrętów tak śpiesznie pracują, iż nawet iedzenie im przynoszą, i nigdzie oddalić się nie mogą. Maytkow ze wszytkich stron ściągają, a na dopełnienie nieprzytomnych officerow, użyci będą nawet kapitanowie z okrętów kupieckich. Nie tylko okręty z nad brzegów *Norwegij* zwołane są do nas, ale nawet fregata która niedawno z kadetami odplynęła, napowrot jest przywołana.

Następujący kommandanci mianowani są do okrętów liniowych:

Waldamar od 80. armat, Kapitan *Fischer*.
Neptun od 80. — — — — *Tonder*.
Justitia od 74. — — — — *Ursin*.
Odin od 74. — — — — *Fischer*.
Louise Auguste od 64. — — *Schultz*.
Ditmarßen od 64. — — — *Hollstein*.

Mowią iż kommanda nad całą eskadrą powierzona będzie Admirałowi *Wleul*.

Pogłoska chodzi, iż *Anglicy* blisko *Helsingör* zaieli okręt płynący ze stem maytkow z *Norwegij*.

Okręt liniowy *Dania* przybył z morza północnego do *Sund*.

Podług nayswieższych listów z *Łondynu*, cztery znowu okręty kupieckie *Duńskie* zostaly przez *Anglikow* zachwycone.

Jeden mały okręt wojenny *Angielski* w tych dniach zbliżył się na krotki czas do naszego stanowiska i budy celney.

Pogłoska się rozchodzi, iż poniżey *Bornholm* 16. okrętów liniowych *Rosyjskich* krąży. Czekamy z utęsknieniem na odpowiedź od Dworu *Peterzburskiego* stośowną do depeszow tamże posłanych.

Forteca Kronenburg opatrzona jest w znaczną załogę, artylleryą i amunicyą. Pomimo iednak tak mocnych przygotowań wojennych, wielu sądzi, iż cała rzecz zgodnie zaspokoioną będzie.

z *Konstantynopola* d. 28. *Lipca*.

Wiadomość o zabiciu Generała *Klebera* w *Egipcie* nieszczęściem potwierdziła się. Ge-

nerał *Menou* obiał po nim kommandę nad wojskami *Francuzkiemi* w *Egipcie* zostającemi. Oto jest list pisany przez niego do *Sidneja Smith* z doniesieniem o tym zdarzeniu.

W głowney kwaterze w Kairze dnia 1. Messidor (20. Czerwca) roku 8go iedney i nierozdzielney Rzpltey Francuzkiej.

Menou Generał kommanderujący do Pana *Sidneja Smith* kommandanta okrętu Króla Jmi *Bryttańskiego Tygrys*.

„Odebrałem list którym W Pan mnie zaszczyciłś z okrętu *Tygrys* przy *Rodzie* pod d. 9 Czer. Ponieważ szkaradne na osobie Generała *Klebera* popełnione zaboystwo, ogołociło Armią *Francuzką* z iey wodza, przeto obiałem nad nią kommandę. Przymierzeńcy W Pana *Turcy*, niemogąc *Francuzow* pod *Malarich* pokonać, użyli do zemsczenia się puginau. Wyślany od dni 42. z *Gazy* janczar, przeznaczony był na dopełnienie tak szkaradney zbrodni. *Francuzi* pragną temu wierzyć, iż sami *Muzulmanie* winnemi są w tey mierze. Mord ten będzie przed wszytkimi Narodami ogłoszony, a wszytkie mają iednostayny interefs do zemsczenia się za niego. Postępowanie W Pana względem zawartey pod *El-Arisch* konwencyi, zakreśla mi prawidła, podług których sprawować się powinienem. Ządałś ratyfikacyi dworu swojego. Y ja także z moiey strony żadać muszę ratyfikacyi Konsulow rządu *Rzpltey Francuzkiej* sprawujących względem wszelkiego gatunku traktatów, iakieby mogły być pomiędzy Armią którą dowodzę, *Anglikami* i ich sprzymierzeńcami zawierane. Jest to iedyna droga którą negocyacye prowadzone być mogą. Rownie iak W Pan brzydę się pożarem wojny, równie iak W Pan radbym widzieć koniec ucisku który z sobą przynosi. W żadnym iednak zdarzeniu, nieodsunę się od tego, co honor *Rzpltey Francuzkiej* i iey armiow wymagać będzie. Jestem zupełnie przekonany,

iż ten sposób myślenia musi być razem i WPa-
na. Dobra wiara i moralność powinny przewo-
dniczyć traktatom które między sobą Narody
zawierają. Republikańscy *Francuzcy* nie znają
tych podstępów, o których mowa jest w pa-
pierach Pana *Morrier*. W postępowaniu ich
jedynym przewodnikiem jest mężstwo w boju,
wielkomyślność po odniesionym zwycięstwie,
i rzetelność przy traktowaniu. 150. *Anglików*
znayduje się u nas w niewoli. Gdybym słuchał
tylko głosu wielkomyślności republikańskiej,
odesłałbym ich WPanu na powrót, nie uwa-
żając ich za niewolników, gdyż ani na brzegach
Egipskich, ani z bronią w ręku nie byli schwy-
tanymi, a przekonany jestem, iż Konsulowie
pochwaliliby takowy mój postęp. Lecz
sprzymierzeńcy W Pana zatrzymali u siebie Ob.
Baudet szefa brygady i adjutanta G. *Klebera*,
gdy tym czasem osoba jego powinna być
świętą u Narodów w największym barbarzyń-
stwie żyjących. Wyflany on był do rozmowie-
nia się. Nie jestem przeto winnym, jeżeli wbrew
zasadom moim, użyć prawa odwetu przeciw
ziomkom W Pana jestem przymuszonym. Ci
wypuszczeni natychmiast na wolność zostają,
skoro Ob. *Baudet* do *Damietty* odwiezionym
będzie. Tam może on być wymienionym za
Muśtafę Baszę i kilku innych Kommissarzów
Tureckich. Ponieważ iak nie wątpię masz WPan
wpływ do swoich sprzymierzeńców, przeto ta
rzecz wkrótce ukończoną być może. Interesu-
je ona honor W Pana, równie iak los 150. ziom-
ków jego. Mam honor powtórzyć tu WPanu, iż
z zapalem radości widziałbym koniec wojny,
która od tak dawnego czasu cały świat uciska.
Narod *Francuzki* i *Angielski* mają powołanie
do wzajemnego szacunku, a nie do wytypienia
siebie. Lecz prowadząc z sobą negocyacye,
powinny to czynić pod warunkami, które dla
obu stron równie chwalebne i szczęśliwość
przynoszącymi być mogą. Przyimiy W Pan rze-

telne zapewnienia moiego szacunku i wysokie-
go poważania.

(podpisano) *Abdullah Bey. J. Menou*.

Imię *Tureckie* na podpisie wyrażone przy-
jął na siebie od dawnego już czasu G. *Menou*,
ponieważ został *Mahometaninem*. Przed rewo-
lucją był on *Margrabią*.

Na ten list *Sidney-Smith* odpisał z wyra-
żeniem żalu nad nieszczęśliwym przypadkiem
G. *Klebera*. Z strony W. *Wezyra* iak nayo-
mniejsze także przyłączone jest oświadczenie,
iż do niego nawet w ubocznym względzie
nie należał.

Okoliczności zabójstwa G. *Klebera* rozma-
cie są opowiadane. Mowią, iż *Kleber* pchnięty
był pugińalem w momencie kiedy mu janczar
pismo oddawał. Podług drugich morderca po-
budzony był do czynu tego przez prywatną
zemstę i rozjątrzenie, a po dopełnieniu onego
na miejscu rozśiekany został. Inni rzucają
podeyrzenie zabójstwa na G. *Menou*, dodając,
iż on z *Kleberem* od dawnego czasu nie był
w zgodzie i zawsze przeciw opuszczeniu *Egi-
ptu* oświadczał się, lecz takowa złośliwa po-
głoska pochodzi od nieprzyjaciół G. *Menou*,
i na żadnych pewnych nie zasada się do-
wodach.

Tym czasem zabójstwo to *Klebera* nawet
famey *Porcie* jest nieprzyjemnym, gdyż on
odnowił był negocyacye do opuszczenia *Egi-
ptu* podług zasad pierwszej konwencji, i
już był w punkcie ich zupełnego zakończenia.
G. *Menou* pełen ognia republikańsin, zerwał
teraz negocyacye z oświadczeniem, iż on
wprzód musi otrzymać świeże instrukcyje i
pełnomocnictwo od Rządu *Francuzkiego* do
ostatecznych negocyacyów.

Rozpoczęcie więc wojny w *Egipcie* żadney
już niepodlega wątpliwości, uzbraiania czy-
nią się tam teraz z największym pospiechem.
Jedna część *Francuzów* w *Egipcie* życzyła so-

bie ten kraj opuścić, przeciw czemu *G. Menou* iak najmocniej się opierał i był na czele partyi przeciwney. Tym czasem *G. Menou* świeżego w krain zaciąga rekruta, z drugiey strony armią *W. Wezyra* zamyślają powiększać. Generał *Angielski Köhler* w obozie *W. Wezyra* znajdujący się, będzie kierować operacyami wojennemi, gdy tym czasem Kapitan *Basza* z strony morza działać ma. Z strony *Tureckiey* spodziewają się pomyślnego skutku operacyow, zwłaszcza, iż podskarbi armij *W. Wezyra* zostaje teraz na urzędzie *Reis-Effen-Dege*, czyli ministra interesów zagranicznych. W randze pierwszego sekretarza jedzie do armij *Mahmud Reis-Effendy*, który przed niejakim czasem wyłomaczył na język *Francuzki* nowe prawo i urządzenia Porty. *W. Wezyr* miał osłabioną armią swoją 45 tysięcy ludzi pomnożyć, a kapitan *Basza* ma na flocie swoiey mocne korpus *Albanczykow*.

Lifty z *Londynu* fame wyznają teraz, iż *W. Wezyr* 20 tysięcy ludzi w bitwie z *G. Kleberem* utracił, a w cofnieniu się swoim przez stepy bądź z niedostatku żywności i wody, bądź z zarazy morowej, całą swoją armią do szczętu ma zniszczoną.

z *Semlina* d. 10. Sierpnia.

Jest rzeczą godną uwagi, iż od czasu zawarcia konwencyi w *El-Arisch*, *BasmanOglu* zostawał przez dwa miesiące w zupełney spokojności, lecz odtąd iak lify z *Konstantynopola* doniosły o rozpoczętych krokach nieprzyjacielskich w *Egipcie*, *Basza* ten którego zamiary są niedocieczone i źródła niewyczerpane, postawił się nagle w grożącej postaci. W przeszłym ieszcze miesiącu odwołał rozpuszczone woysko, którego w tym momencie ma 25. tysięcy ludzi. *Basza Belgradzki* z którym zdawał się być poiednanym, znajduie się w naywiększey niespokojności, widząc zgromadzające się wzdłuż *Morawy* te woyska zmierzające ku *Belgradowi*. Od kilku dni rozcho-
żą się pogłoski, iż atakował i rozproszył kor-

pus obserwacyine, które *Basza Belgradzki* osadził na drodze z *Belgradu* do *Nisza* idącej, i wątpię nienależy ażeby to nie było początkiem ważniejszych wypadkow.

z *Hagi* dnia 19. Sierpnia.

Zawczoray przybyła tu wiadomość z *Flis-singi*, iż 5. okrętow liniowych *Angielskich*, rozmaite fregaty i wielka liczba statkow przewozowych w oblężeniu tego portu pokazała się. Dniem wprzod flotta ta znajdowała się na wysokości *Cadfan* od strony południowo-wschodniey portu wspomnionego.

Wczoray z rana slyszano tu mocną kano-nadę od strony uścia *Mozy*. W wieczor dowiedziano się, iż *Anglicy* o świcie dnia uśli-łowali uskutecznić wylądowanie w *Zelandyi*, i pod *Briel*. W istocie już byli na płaskich statkach wysadzili woysko w miejscach nay-
wygodniejszych. Lecz to wylądowanie zo-
stało bez skutku. Równie nie udał się *Angli-
kom* zamiar zdobycia iednego okrętu linio-
wego *Batawskiego*. *G. Charrier* pomaszero-
wał zaraz z woyskiem *Batawskim* na miej-
sce wylądowania, i przymusił *Anglikow* do
powrocenia na okręty. Stracili oni 5 ludzi,
z naszej strony 2. zginęło, a 3. jest ran-
nych.

Do obrony brzegow naszych, naydzielniey-
sze środki są przedsięwzięte. *G. Charrier*
objął kommandę nad woyskami, które uścia
Mozy bronią.

Przeszłego Wtorku ieden oddział woyska
Batawskiego udał się przez *Utrecht* do *Nieniec*.

Sławny w rewolucyi *Francuzkiey* *G. Mi-
randa* rodem z *Peru*, miał zrobić plan do u-
czynienia oyczyzny swoiey niepodległą. Ku-
pecy *Angielscy* dla uskuteczenia planu tego dali
mu znaczne summy, a on znalazł sposobność
wiele znakomitych osob w *Peru* na stronę swo-
ią przeciągnąć, lecz sekretarz iego zniszczył
ten plan, zabrawszy papiery uciekł z *Londy-
nu*, a potym wydał je posłowi *Hiszpańskiemu*
w *Dreźnie* margrabiemu *del Parque*, za sumę
50 tysięcy złotych.

z *Barcellona* dnia 2. Sierpnia.

Fregata *Duńska* ubiegając się za jednym kapturem *Algierskim*, którego brała za *Tunetański*, gdy gona skały wpędziła, i ten rozbił się, Dey *Algierski* żąda teraz za to nadgrody 180 tysięcy Piastrów, chociaż okręt nie był wart 10 tysięcy. Dey *Algierski* z tego powodu rozkazał wszędzie chwycić okręty *Duńskie*, już dwa takowe zostały zajęte.

Z *Tunis* na 3 wielkich okrętach dostarczono *Francuzom* w *Egipcie* do *Alexandryi* bardzo wiele potrzeb wojennych.

z *Berny* d. 13 Sierpnia.

Względem ostatniej naszej rewolucyi następujące jeszcze szczegóły godne są wiadomości publicznej: „Zostające w porozumieniu z wydziałem wykonawczym członki, były tego mniemania, iż należy wszelkiej przyłożyć ufilności do pozyskania większości głosów w sposobie do praw stołownym, i chyba tylko w przypadku naglącej potrzeby zrobić ściśnięcie dla uskutecznienia środków ułożonych. Chociaż w wielkiej Radzie rzecz cała nad wszelkie nadzieje dobrze wypadła, wątpiono jednak aby można było opór Senatu w dobry sposób przełamać. Ta boiaźń przywiodła członki wydziału wykonawczego, iż wydali rozkazy do zamknięcia sali sefjow wielkiej Rady. Lecz takowy krok roziałrzył partją umiarkowaną, i wzmoził opór w partyi przeciwny. Gdy nazajutrz Senat się zgromadził, a Prezydent *Altenhouer* nie chciał sefjy zagaic z powodu, iż dostateczna liczba członków nie była zebrana, nazwano go zdraycą kraiu. Pomieszany temi okrzykami, zabierając się do wyjścia, szukał kapelusza, lecz okrzyki: *Prezydent głowę stracił, szuka swoiey głowy*, przymusiły go iż wyszedł z sali bez kapelusza. W ciągu tej sefjy Minister *Reinhard* przyśłał sekretarza legacyi do zgromadzenia z namową do spokoyności. Jakoz zgromadzenie rozeszło się, a nazajutrz gdy się znowu zebrać chciało, znalazło drzwi do sali obrad swoich zamknięte. Większa przeto część członków połączyła się w jednym prywatnym domu pod prezydencyą Ob. *Meyer*.

40. członków Rady Wielkiej uważając rezolucye iej za nieważne, postanowiło także zgromadzić się w innym domu prywatnym, gdyż im w dniu poprzedzającym zarzucano, iż nie sprawili się jako ludzie honor kochający. Posłano po Prezydenta, lecz ten oświadczył, iż nie uznaje już bytności Rady wielkiej, ani siebie za jej Prezydenta, i pieczęcie odesłał do nowej Rady prawodawczej. Poczym wielu członków oświadczyło, iż byłoby nierozsądną rzeczą dalszy czynić opór, który innych za sobą procz niezgody i nieładu nie mogłby pociągnąć skutków.

Wśród tych okoliczności wydział wykonawczy wydał następujący wyrok, który wszytkiemu koniec położył. „Ponieważ wielka liczba Senatorów przyeła dekret Wielkiej Rady i podała swoje dymissyą, przeto nie masz już żadnego Senatu, a dekret Wielkiej Rady trwa w swoiey mocy.“ Po tym ogłoszonym wyroku przystąpiono zaraz do wyboru nowej władzy prawodawczej i wykonawczej, wyznaczone zostały kommissye dla ułożenia nowej konstytucyi i reformy wielu praw. Na dniu 8 Sierpnia nowa Rada prawodawcza pierwszą sefją swoją rozpoczęła. Po południu przyszedł na sefją minister *Reinhard*, poczym przystąpiono do wyboru 7. nowych członków Rady prawodawczej.

z *Bruxelli* dnia 17. Sierpnia.

Zawczoray w południe przybył tu z *Paryża* Ob. *Schimmelpenink* Minister *Batawski* przy Rzpłtey *Francuzkiej*. Kommendant tutejszy z officerami sztabowemi oddał mu zaraz wizytę. Poseł ten oznaymił, iż wiadomość o podpisaniu zasad do punktów przedugodnych pokoju, miał z własnych ust pierwszego Konsula. Po południu w dalszą zaraz do *Hagi* puścił się drogę. Zamiar podróży jego iest niewiadomym.

Pani *Bonaparte* w tych dniach iest tu spodziewaną, przeieżdżać będzie tedy do wód *Spaskich*.

z *Antwerpji* dnia 12. Sierpnia.

Donoszą z *Lille*, iż wśród największej nadziei pokoju uzbraiania wojenne z największą

kszym czynią się pospieszem. Wiadomo, iż *Bonaparte*, nakazał utworzenie nowej armii odwodowej w *Pikardyi*, która z samych wybranych i oddawna w służbie zostających żołnierzy składać się ma. Kommenda nad niemi poruczona jest Generałowi *Murat*. Z drugiej strony nowe wzmocnienia ustawnie ściągają do armii Generała *Brune*, która do 60 tysięcy ludzi ma być doprowadzoną. Można z pewnością twierdzić, iż *Francya* jeszcze nigdy tak potężnych armii w pole nie wyprowadziła, iak teraz.

z *Strazburga* d. 17. *Sierpnia*

Dziś przybył tu *G. Moreau*, iedzie on, iak mówią, do *Paryża*, co jest nowym znakiem pokoju.

Nowa armia odwodowa nie idzie do *Włoch*, lecz postawi się w *Szwajcaryi*, kraju *Gryzonow* i *Voralbergu*, nie wiadomo jeszcze gdzie *G. Brune* kwaterę swoją założy: wielu utrzymuje, iż w *Zurich*; nie należy on ani do armii *G. Moreau*, ani do *Masfeny*, w podobnej niepodległości znajduje się *G. Augereau*. Po rozwiązaniu kwestyi względem pokoju lub wojny, dopiero nowa organizacya kommandow w *Paryżu* ułożona, ogłoszoną zostanie.

G. St Suzanne kommandant korpusu armii niższego *Renu* wydał następującą proklamacyą:

1.) W mieście *Frankfurcie* będzie postanowiona kommissya z 5. członkow. 2.) Członkami iey są generał brygady *Roger*, kommissarz *Vaillant*, szef brygady *Blachenville*, szef szwadronu i adjutant *G. Collaud*, *Fortuné Marchand*, i jeszcze ieden kommissarz przez *O. Vaillant* wybranym być mający. 3.) Ta kommissya ma przywołać do siebie deputowanych stanów cyrkułu *Frankońskiego*, w celu rozłożenia na ten cyrkuł kontrybucyi 6 millionow. 4.) Deputowani nie prędzey uznaniemi będą, aż do poki nie okażą przed kommissyą pełnomocnictw od swoich zwierzchnikow.

z *Frankfurtu* d. 18. *Sierpnia*.

Wczoray nasz Magistrat odebrał od Generała kommanderującego *Augereau* list, który

spiesznie podany jest do wiadomości publiczney dla uspokojenia boiaźni mieszkancow.

W głównej kwaterze w *Hoechst* d. 29. *Termidora* roku 8go *Rzpltey Francuzkiej* (17. *Sierpnia*.) — Generał kommanderujący *Augereau* do *JPP. Urzędnikow Miasta Frankfurtu*.

„Uwiadomiony jestem, iż znajdują się ludzie którzy pomiędzy negocyantami starają się wzbudzić trwogę z przyczyny obecności Armii *Francuzkiej* w okolicach waszego miasta. Chcieycie im dać zapewnienie, iż porządek, spokojność i święte dla własności uszanowanie będzie iak najściśley zachowywane, a ja im zaręczam, iż mogą bezpiecznie interesta swoje odbywać. Pozdrawiam was.

(podpisano) *Augereau*.

W ostatnich numerach gazety dworskiej *Petersburskiej* znajduje się dokładne tłumaczenie wszystkich doniesień *Paryskich* o bitwie pod *Marengo*, i o nastąpionej po niej konwencji. Z tego powodu pamiętno jest, iż w miesiącu *Kwietniu* gazeta *Petersburska* donosząc o planie kampanii ułożonej przez pierwszego *Konsula*, wyraziła, iż *Bonaparte* miał zamiar połączyć armią odwodową z armią *G. Masfeny* w okolicach *Kremony*, i że jeżeli *Mellas* przegra bitwę, ta będzie stanowiącą, i przymusi iednę z stron wojniących do podpisania pokoju.

z *Szwabii* d. 20. *Sierpnia*.

Dnia 16. Obywatel *Duroc* przybył do *Augsburga*, a ziadwszy obiad u Szefa sztabu głównego *Desolles*, w dalszą nazad do *Paryża* puścił się drogę. Dnia 17. przejeżdżał przez *Pforzheim*, gdzie do Poczmistrza przy zapręganu koni rzekł, iż za kilka dni nazad przejeżdżać będzie.

Rachują tu, iż od początku zawieszenia broni, Generał *Moreau* już przeszło 35. millionow liwrow kontrybucyi nałożył. Cyrkuł *Szwabski* naywięcey się w tey mierze przykłada.

Nadzwyczajny upał i susza naywiększe szkody sprawia w kraju naszym. Wypaliła ona

łaki nasze i zniszczyła młode drzewa, szczęściem iż obfite żniwa szkodę tę nieco nadgrdzaia.

z Ofen dnia 10. Sierpnia.

Na dniu 6 t. m. wszczął się pożar w okolicy tutejszey *Szen Andere* zwaney, tak gwałtowny, iż 300 domow stało się łupem płomieni. Wiatr i ciasność ulic sprawiły ratunek niepodobnym, tak dalece iż same nawet sikawki ogniem się zajmowały. Szkoła była niezmierna, ogień dostał się także do piwnic, gdzie wielkie składy wina zniszczały. — Na dniu 7. podobnie zgorzała większa część okolicy *Batalsa Gyarmath* w komitacie *Neogrodzkim*.

Upały i susze w teraźniejszym roku panujące, sprowadziły za sobą nadzwyczajne skutki. Ze wszystkich stron przychodzą wiadomości, iż jeziora i małe rzeki zupełnie wyschły, wielkie zaś rzeki do bezprzykładnej niżkości opadły. Pod *Dreznem* wśród *Elby* dał się widzieć kamień, na którym rok 1704. jest wyryty; dowód, iż *Elba* podówczas podobnie tak płtką była. Okropniejsze skutki pociągnęły za sobą wielkie pożary lasow, o których ze wszystkich stron wiadomości przychodzą, a którym inney przyczyny nad zbytejnie upały i susze naznaczyć nie można. Pożar w Czarnym Lesie powtórnie wszczęty dotąd się utrzymuje. Podobny dał się widzieć w lasach wyższej i niższej *Alzacji*. Las *Hagenau* już po kilka razy zaczął się palić. W *Sawaryi* ogień spustoszył sławny las *Donau-moos* zwany. Pisma publiczne napełnione są podobnemi we wszystkich krajach przypadkami. — W *Heidenfeld* w *Frankonii* na dniu 10. wszczął się pożar, w którym 9. budynkow zgorzało. *Francuzom* na kwaterach tamże stojącym miasto to winno jest swoje ocalenie.

Od granic Austriackich d. 23. Sierpnia.

Dnia 21 w nocy dwór nasz odebrał sztafetę wysłaną przez Hrabiego *de Lehrbach* z *Braunau*, z ktorey dowiedzieliśmy się, że *Ob: Duroc* Adjutant Generała *Bonaparte* dopełniwszy swego zlecenia po odbytych z pomienionym Hrabą konferencyi, udał się w podróż do *Paryża*. Tenże Minister Cesarzski spodziewany jest w tym dniu na powrót do *Wiednia*. Niektóre osoby podchlebiają sobie, iż za jego przybyciem będzie można powziąć niejaką wiadomość o skutkach ich zwichania się. Tym czasem politycy nasi uważają, iż z jednej strony gabinet *Austriacki* stale utrzymuje w tajemnicy to wszystko, co tylko zostało ułożonym tak w *Paryżu*, jako

i *Braunau*: z drugiej, iż pozwolił w gazecie *Wiedeńskiej* umieścić też samą wiadomość, którą publiczność czytała w gazecie *Hamburskiej*, to jest o przybyciu kuryera z *Paryża* do rządu *Batawskiego* z doniesieniem, iż przedugodne punkta pokoju dwoma dniami przed wyjazdem *G. Saint Julien* z *Paryża*, zostały ułożonemi. Umieszczenie tego artykułu w gazecie *Wiedeńskiej* sprawiło pomyślny skutek co do funduszow publicznych.

Kilka regimentow kawalerii odebrały rozkaz cofnąć się ku wyższej *Austrii*, i do kraju *Salzburskiego*, co było powodem do niejakiey odmiany w stanowiskach armii *Austriackiey*.

Pomiędzy niepewnemi wiadomościami, iakie się po naszej stolicy rozchodzą, jest to, iż Rząd *Francuzki* domaga się koniecznie od Domu *Austriackiego* powrocenia *Rzeplitey Cisalpińskiej* fortecy *Peschiera* i *Mantui*.

Hrabia *de Khevenhuller* brat xięcia tegoż imienia, lubo jeszcze nie otrzymał dekretu Cesarzkiego, atoli z pewnością twierdzą, iż mianowany jest na sprawowanie urzędu ministra Cesarzkiego przy dworze *Berlińskim* po zeszłym tamże xięciu *de Reufs*.

Mowią tu o nader znacznych odmianach w najwyższej radzie wojennej, na ktorey czele mają być wyznaczeni *P. konfylliarz Turkheim*, i feldmarszałek *Colloredo*.

Znaydujący się w *Wiedniu* książę *Wirtemberski* zamyśla tam nieco dłużej zabawić.

Rzeczą jest niezawodną, iż dwór nasz nie potwierdził traktatu subsydyalnego z *Anglią*, i żadnych summ nie wziął od bankiera *Fries*, chociaż tenże do wypłacenia ich przez *Anglią* był umocowany. *Anglia* chciała wnieść także do pokoju razem z *Austrią*, w tym celu przybyło dwóch kuryerow z *Łondynu* do *Wiednia*; lecz zawady niepokonane sprawiaia, iż zdaie się, że *Anglia* ostatecznie będzie ze wszystkich mocarstw do zawarcia z *Francją* pokoju. Dwór *Łondyński* tak był pewny podpisania traktatu subsydyalnego, iż nawet przyśłał podarunki, które zwyczajem jest rozdawać po podpisaniu każdego traktatu.

Przygotowania do wojny zwolniały, przechod wojska ustają, niektórych robotników w arsenale i fabryce broni oddalono, transporta różnych potrzeb dla armiiow są rzadsze, wszystko wskazuje pokój, dla tego też papieiry krajowe w cenę się podnoszą.

DODATEK.

D O D A T E K

DO

GAZETY KORRESPONDENTA

Z WARSZAWY DNIA 2. WRZESNIA ROKU 1800. we WTOREK.

z Paryża d. 15. Sierpnia.

Na dniu wczorajszym G. Berthier wyjechał do *Madrytu* w charakterze nadzwyczajnego ambasadora.

Naysurowsza baczność zwrócona tu jest teraz na emigrantów. Zawczoraj minister Politycy *Fouché* wydał list okólny do Prefektów w następującej treści:

„Nie dosyć jest na tym, iż emigranci żadnego już złego krajowi uczynić nie mogą, potrzeba jeszcze przyłożyć starania, aby najmniej nie mogli wzbudzać troskliwości. Rozniesiono po departamentach pogłoskę, iż Rząd wprowadzi nazad w posiadłość dobr narodowych tych emigrantów, którym pozwolono jest powrócić do *Francji*. Lecz Rząd równie nie może własności teraźniejszych posiadłościowców Narodowych oddawać powracającym emigrantom, iak nie może samą *Francją* oddać w ręce familij *Barbonów*. Ktoż nie widzi obowiązku Rzpltej *Francuzkiej*, iż wszelkich sił nateżyć powinna, aby w czasie potrzeby, broniła nawet przeciw całemu skoiarzonemu światu, własności tych dobr narodowych, przez które sama bytność swoją utrzymuje? Każdy właściciel dobr narodowych wśród uprawionych pol swoich, powinien się uważać otoczonym przez całą Rzpltę.“

Gdy w tych dniach jeden oddział wojsk tedy do *Amiens* przechodził, minister wojenny Carnot miał do niego mowę, w której między innemi wyraził: „Obrońcy Ojczyzny! Pierwszy Konsul ma ułożone wielkie projekta, spodziewa się, iż wy rozkazy jego z odwagą dopełnicie, i wszystkich sił przyłożycie do zapewnienia pokoju.“

Generał *Murat* odjechał wczoraj na powrót do obozu pod *Amiens*.

Dzisiejszy Dziennik *Obrońców Ojczyzny*, poselstwo Dyrektoryatu *Batawskiego* względem podpisanych w *Paryżu* zasad do punktów przedugodnych pokoju z *Austrią*, ogłosił za pismo żadnego fundamentu nie mające. Wszędzie (wyraża on) gdzie tylko fundusze publiczne, wielki handel, cyrkulacja pieniężna, i interesa w giełdzie znajdują się, można

widzieć spekulatorów, którzy w miarę swoich prywatnych interesów, bardzo wiele nowości knują i rozśiewają. Roznoszą wszędzie raz klęskę, drugi raz zwycięstwo, to posyłaia w jedną stronę ambasadora, to w drugą kuryera, a takowe podstępny zawsze się im udają. Lecz nie widzieliśmy jeszcze żadnego Rządu, aby był oszukanym lub współnikiem otaczających go lichwiarzów, a nawet urzędowym kolportorem wiadomości, która mu tylko za pogłoskę doniesiona była. A to jednak zdarzyło się teraz w *Hadze*, gdzie Dyrektoryat bez zapytania się ministra *Francuzkiego*, komunikował uroczystie Ciału Prawodawczemu wiadomość o podpisaniu punktów przedugodnych. Czyli niebaczność czyli niewiadomość jest winą kroku tego, zawsze jednak tak osobliwy przykład nie mile sprawia wrażenie.“

Papiery krajowe codziennie bardzey w cenie się podnoszą.

Na dniu 12. t. m. umarła w *Auteuil* Pani *Helvetius* wdowa po sławnym 18go wieku filozofie, w roku 80 życia swego.

Do *Tulonu* przybył znowu jeden okręt z *Egiptu*. *Monitor* przytacza następujące proroctwo znalezione w piśmie astrologicznym roku 1595 i umieszczone w kalendarzu roku 1784.

„*Francya* w roku 1800 po niebezpiecznych wstrząśnieniach swoich, dojdzie do najwyższego stopnia sławy, który się aż do roku 1860 utrzymywać będzie. Rok 1804 będzie szkolidly dla panowania Muzułmanów. &c.“

Projekt aby niektórych złoczyńców użyć do marynarki, został przez radę Stanu odrzuconym. Tymczasem Rząd postanowił aby do marynarki 6 tysięcy ludzi z artylleryi polowej użytych było.

W *Medyolanie* rząd stara się wysledzić autora mowy *Bonapartego* do duchowieństwa tamtejszego, w której wiele fałszywych wyrazów umieszczonych było, między innemi oświadczenie, iż dobra duchownym powrocone być mają, co rozniósło trwogę pomiędzy właścicielow dobr tamtejszych narodowych.

Sieyes żyje teraz wśród ciszy filozoficznej w domu wieykim w *Ormeson* najętym, nie

wyjeżdża z niego, chyba na festyą Senatu, lub dla oddania wizyty pierwszemu Konsulowi.

Susza i upały tak tu są mocne, iż sam *Monitor* wyraża, że *Paryżanie* żyją teraz iak gdyby w kraju pod słończnym.

Konsulowie ogłosili, iż paszporty wydane przez ministrów lub agentów mocarstw sprzymierzonych dla osób, które do ich narodów nie należą, lub dla *Francuzów*, którzy od czasu rewolucyi w ich kraju naturalizowanemi zostali, są nieważnemi. Wniśćcie do ziemi *Francuskiej* osobom takowym jest zakazane, pod karą uważania ich za emigrantów. Wszyscy cudzoziemcy w kraju *Rzpltey Francuskiej* zostający, powinni w czasie oznaczonym złożyć dowody, iż należą do tego narodu, w którego imieniu paszport był im wydany, inaczej aresztowani i z kraju *Rzpltey* wywiezieni zostaną. Każdy rodowity *Francuz*, który się teraz na mocy obowego paszportu bawi we *Francyi*, musi otrzymać pozwolenie od policyi do dalszego bawienia, inaczej uważany będzie za emigranta.

Pani *Genlis* przybyła do *Paryża*, mówią iż w *Marsylii* mieszkać zamysła.

Oboz między *Amiens* i *Beauvais* ma zajmować 12 tysięcy ludzi. Na d. 12 przechodziła przez *St Denis* kolumna grenadyerów z 2500. złożona, dążąca w tamte okolice. Nie można piękniejszych widzieć ludzi. Wszyscy nowo byli ubrani i żaden nie był nad lat 30 starym. Oficerowie tak jak żołnierze szli pieszo. Sami tylko szefowie batalionowi mieli konie. Przy każdej Pułbrygadzie nowe kompanie strzelców formowane będą.

Da dniu 11 przybył tu kuryer z *Wiednia*. Nie wątpimy o pokoju z *Austryją*.

Ministrowi wojennemu znowu 3. milliony Franków ze skarbu zaliczono.

Z dworem *Bawarskim* negocyacye do pokoju iagle trwają.

Podporucznik od regimentu *Kińskiego Lebreuk*, który *Bonapartego* przy rozpoznawaniu w *Piemencie* mógł być, do niewoli zająć za pozwoleniem ministra wojennego pojechał teraz do *Brukselli* zkąd jest rodem, gdzie aż do zamiany swojej pozostać zamysła.

Wczorayszy monitor zawiera w sobie obfzerny rapport kontradmirała *Decres*, do ministra morskiego, względem straty okrętu liniowego *Wilhelm - Tell*. Rapport ten jest pod dniem 21. Kwietnia. Kapitan *Saulnier* walecznie się sprawił. Chociaż trzy okręty *Angielskie* miał przeciw sobie, *Penelope* od 44 armat, *Lwa* od 64, i *Foudroyant* najlepszy okręt *Angielski* od 86, wszelako długo z niemi walczył, i niewprzód się poddał, dopoki wszystkich masztów swoich i steru nie

utracił. *Anglikom* wiele zginęło ludzi, a okręty niemało szkody poniosły.

Rapport ministra skarbowego, na mocy którego Konsulowie nakazali wypłatę zapisów i pensyów w gotowiznie, ściągają uwagę powszechną. Zapewnia on, iż porządek w skarbie na zawsze jest teraz przywrócony, i taki iakiego od początku rewolucyi nie było. Donosi, iż ku końcowi *Września* przeszło 200 millionów w w skarbie narodowym gotowizną znaydować się będzie, summa z podatków stałych wynikająca. Dla czego żądał, aby zapisy i pensye gotowizną z banku *Francuskiego* wypłacane były.

Jeden niemowa głuchy oskarżony jest przed sądem o kradzież, przez dobyte się do miesca zamkniętego. Nauczyciel głuchych i niemych *O. Sicard* ma być jego tłumaczem w sądzie, a *O. Mangoret* jego obrońcą.

Minister sprawiedliwości pisał następujący list do kommissarzów rządowych przy trybunałach appellacyjnych, i pierwszej instancyi:

Obywatele! Jednym z celniejszych obektów gorliwości Konsulów, jest utrzymanie i dochowanie praw i własności walecznych wojskowych, którzy z taką pomyślnością i chwałą wystawiają swoje życie na obronę oyczynny. Prawo 6. brumaire roku 5. uściło im się z jedney części wdzięczności narodu, nakazując, ażeby trybunały cywilne departamentowe mianowały trzech cnotliwych i oświeconych obywatelów, którzyby stawali bezpłatnie w sprawach obrońców oyczynny, i innych obywatelów zostających na usługach armii lądowych i morskich.

Trybunały cywilne departamentów zostały zniesione, lecz włożony na nie obowiązek nie ustaje, i przechodzi do trybunałów na ich miejsce postanowionych. Każdy z nich bądź pierwszy instancyi, bądź appellacyjny powinien się pospieszyć z uformowaniem rady urzędowej prawem wyżej wspomnianym przepisanej. Przekonany jestem, iż nikt od tak chwalebnej nie wymowi się pracy. Polecam ci obywatelu ażebyś się starał o iak nayszybsze tych rad przywrocenie; o czym zechcesz mi uwiadomić. — Pozdrowienie i braterstwo. (Podp:) *Abrial*.

Wszystkie wojska armii odwodowej pod *Dijon* rozłożone są w obozie, który zacząwszy od drogi prowadzącej do *Cessey*, wystawia widok nowo-tworzącej się osady. W powszechności chaty żołnierkie są bardzo dobrze pobudowane, i ze wszelkimi wygodami, iako to ławkami, studniami &c. Chaty starych żołnierzy i kanonierów, przechodzą inne pięknością budowy. Wyznaczone

były nagrody dla korpusów, których budynki będą najwygodniejsze. Zatrudniają się teraz wystawieniem chaty dla generała kommandującego, który chce być obecnym w całym obozie. W końcu obozu pod lasem wystawiają szpital dla chorych. G. Mallet, który nie opuści, co tylko może być dla żołnierzy z pożytkiem, przedsięwziął wystawienie lazienek. — Karność jest tam i tak najsurowszą zachowywana. Generałom Mallet i Clement, z których jeden prawym, drugim lewym skrzydłem obozu dowodzi, mieszkańcy wiejski winni są swoją spokojnością i bezpieczeństwem.

Listy z Augsburga donoszą, iż armia Gen. Moreau będąc już bardzo liczniejszą od armii G. Kray, odbiera jeszcze codzienne porcje idące z Szwajcaryi i Alzacji, a korpus armii nad Menem, i drugi zbierający się pod G. Saint-Suzanne u wyższego Renu, składać będzie przeszło 50 tysięcy wojska gotowego do bitwy, na końcu Sierpnia, jeżeli w tym czasie pokój nie zostanie zawartym. Dzienniki Paryżskie przytaczają za osobliwość list Pana St. Priest z uczuciami godnymi emigrantów:

Mości Panie. Z wielkim żalem wyczytuje mi w ostatnim liście W. Pana, iż wiele Francuzów, którzy przez miłość honoru oddali się z Francji, zamysłali także powrócić, i że już nawet nie mało ich tam przybyło. Ten postępek niezmiernie J. K. Mość zaszczyca, i z trudnością uwierzyć może, ażeby szlachta Francuzka miała się odważyć na poddanie się Rządowi Francuzkiemu postanowionemu przez ludzi krwią swego Króla splamionych. Jeżeli jeszcze czas, każ im przetożyc, iż ten postępek zatrze dziesięcioletnią ich chwałę, i że to połączenie się z teraźniejszym Rządem pozbawi ich wszystkich praw, które mieć będą mogli do odzyskania swoich majątków wtenczas gdy J. K. Mość powróci do Francji. Każ im także oświadczyć, iż Monarchia składa tylko duchowieństwo i szlachtę, iż jeżeli te dwa stany oddzieli się, Tron osłabiony zostanie. Powiedz im, iż partye we Francji pod dowództwem pewnych osób postawiają ich w stanie powrotu do swojej oyczyzny, lecz okrytych chwałą dla licznych ofiar, których dla swego Monarchy szczeni nie będą. Spodziewamy się, iż W. Pan potrafi nakłonić ich do pozostania się na drodze honoru, a przez to dasz nowe dowody twojej gorliwości dla dobrej sprawy. — Mam honor &c. — (podp:) Saint-Priest Sekretarz Stanu Króla Francuzkiego.

Z powodu wielkich upałów na dniu 1. t. m. w departamencie Meurthe spaliło się 400 mor-

gow lasu, a w departamencie Girandy niedaleko od Bellay 1000 morgów.

Monitor zawiera w sobie wiadomości o wielkiej surowości w Neapolu przedsięwziętej, do utrzymania potęgi rządu. Wszystkie tamtejsze aresztowane osoby połączone są teraz w zainku St. Elmo. Inne cytadelle równie jak wyspy Procida i Ischia, coraz bardziej są wzmacniane. Ostatnia przeznaczona jest od przypadku na rezydencję rządu w Neapolu postanowionego.

Wyrok Konsulów pod dniem 11. Sierpnia.

Konsulowie Rzpltey na wniosek ministra skarbowego stanowią co następuje: Art. I. Zaczawszy od drugiego półrocza roku 8. pensye i zapisy królowe będą w gotowiznie opłacanymi. — Te opłaty skutecznie się mają z banku Francuzkiego. III. W tym celu banki porozumieć się mają z skarbem narodowym, względem odbierania funduszów przeznaczonych na pomienione opłaty. — IV. Bank postanowi dostateczną liczbę kassów, ażeby wypłaty bez trudności odprawiać się mogły. W każdym wypłacie nie może dawać więcej nad dwudziestą część w monecie miedzianej. — V. Opłata zapisów i pensyów na drugie półrocze roku 8. rozpocznie się 1. Nivos (21 Grudnia) w 6. miesiący ma być uskuteczniiona, a to podług numerów na zapisach. Skarb narodowy dostarczy bankowi potrzebne summy w obligacjach generalnych poborców na stosownych do opłaty terminach. VI. Bank zaleci swoim korespondentom po departamentach wypłacać pensye i zapisy, tym wszystkim, którzy tam w tym czasie są opłacanymi, i którzy na przyszłość zechcą także należytość swoją odbierać, w czym powinni uczynić urzędowe oświadczenie. — VII. Na koszt banku w tych opłatach oznaczony będzie procent po pół od sta za drugie półrocze. — VIII. Minister skarbowy ma sobie polecone uskutecznienie tego wyroku, który w księgę praw wpisanym zostanie. — Pierwszy Konsul (podp:) Bonaparte.

z Pragi dnia 15. Sierpnia.

Arcey Xiaże Antoni przeznaczony jest na Gubernatora obojga Galicyi. Mieszkać ma w Krakowie.

z Ulm dnia 17. Sierpnia.

Znowu tu jesteśmy tak dobrze jak woblężeniu. Francuzi nie chcą do miasta naszego wpuszczać, a nawet zaleci oni okolice Pfuhl i Caer, aby i z tamąd mieszkańcy nie dla siebie do miasta wprowadzać nie mogli.

z Monachium d. 17. Sierpnia.

Mówią iż wczoraj o pólnocy przeleżał tedy Ob. Dwór z jednym sekretarzem i z kuryerami do Paryża. Trzeci dwoma dniami wprzód był wyłanym. — Dnia 11. spaliła się cała okolica Falkenstein. W kilku godzinach Kościół, Ratusz i najsłynniejsze domy obywatelskie stały się kupą popiołów. W mieście Szwalbskim Iny na dniu 14. pożar przeszło 20. domów pochłonął.

Pozar w czarnym lesie przyniósł szkody na 8. millionów, lubo już po większej części został usmierzoną.

w różnych jednak miejscach jeszcze się utrzymuje.

Xiąże Reufs w Tyrolu komendę złożył.

Od brzegów Lech d. 17. Sierpnia.

G. A. Durac który na dniu wczorajszym przez *Augsbürg* przejeżdżał, wiezie pierwszemu Konsulowi podpisane przez Cesarza przedugodne punkta do pokoju. Odmiany które w tej mierze Cesarz poczynił, są wcale nie znaczne. Widziemy więc z radością przybliżający się pokoy. Gdzie i jak kongres będzie odprawionym wkrótce będzie wyjaśnionym.

z Frankfurtu dnia 19. Sierpnia.

Wczoraj G. *Augereau* odprowadził pod miastem naszym rewią z 4 tysiącami piechoty i 700 ludźmi od kawalerii. Armia tego codziennie większe z wewnątrz *Francyi* odbiera posiłki.

Generał *Collaud* powrócił miastu naszemu zajęto w rekwizycją przy wkroczeniu swoim pontony.

Pierwszy Konsul *Bonaparte* podług listów od deputowanego miasta naszego w *Paryżu* P. *Quaita*, z kontrybucyi nałożonej przez G. *St Suzanne* 200,000 liwro. puścił, musi przeto miasto 600,000. zapłacić.

Koszt na stoł dla Generalów, furaz i inne potrzeby wynosi na dzień 3940 zł: nierachując w to kwaterunku po domach prywatnych. *Tolmierz Francuzki* bierze na śniadanie bochenek chleba i kwaterkę wódki, na obiad zupę, pulfona mięsa i funt chleba, na wieczorek trzy cztery części funta chleba z masłem, tudzież kwartę piwa na dzień cały.

z Ratyżbony dnia 19. Sierpnia.

Mówią, iż G. *Kray* odebrał zlecenie uczynienia przełożeń G. *Morcan*, względem kontrybucyj i rekwizycyj w krajach *Rzeszy* przez *Francuzów* nakładanych.

Jakkolwiek nadzieje do pokoju są wielkie, wielu jednak twierdzi za rzecz pewną, iż podane przez Rząd *Francuzki* propozycje, wielkim poprawom i odmianom w *Wiedniu* podlegały, i że dopiero takowy projekt poprawiony do *Paryża* odesłany został.

Część kontrybucyj przez miasto nasze już jest wypłaconą, tym czasem kwaterunek z każdym dniem staje się nieznośniejszym dla wielkiej liczby officerów wymagających przyswoitej dla siebie wygody.

z Warszawy dnia 2. Września.

Niżej podpisani Delegowani od Wierzycielów *Rosyjskich* masy *JW. Prota Potockiego*, mają za powinność współ-wierzycielom *Galicyskim* i *Puskim* przelożyć. Od miedziąca *Marca* Delegowani oczekują tego momentu, w którym ogólny wierzycielom masy *JW. Potockiego* układ położy granice trolkom nieszczęśliwych zawieszenia i kłótk powszechnych ofiar. Upowszechnili drukiera również usprawiedliwienie praw swoich, jak chęć umniejszenia nieszczęść oczekujących z rozpaczą najmniejszej części zapracowanej własności. Donieśli nakoniec, że w takim położeniu jak są interelli teyże masy, mniej wyrozu-

miali zyskać na potrzebie przedających znaczne pożytki, nakoniec, że rezolucje N. Kommissji ustanawiającej termin upadku, dały cechę nietykalności i większej części summ likwidowanych w *Machnowce*: a kiedy 45. za sto dla podwyższonego nadzwyczajny dobr szacunku, wierzyciele w ziemskich funduszach wzięli, spor o uprzywilejowane summy iakakolwiek mogły mieć decyzyę, żadnego pożytku nielekowanym wierzycielom nie przyniosło. Nayaśniejza Kommissja raczyła wystawić przez publiczne oświadczenie konieczność potrzeby zawarcia ugody, i do iey ułożenia wybranie Delegowanych przez Notę lub Plenipotencye z *Gallicyi* i krajow *Pruskich* uznawała rzeczą konieczną, oświadczaiąc nawet, że gdyby nie wiele deklaracyi było nadesłanych, sama tychże pełnomocników mianować będzie. Niellulna od części wierzycielow była trwożliwość, czyli układ zrobiony w imieniu wierzycielow *Rosyjskich* będzie wykonany. Dworu *Peterzburskiego* odpowiedź pod d. 10. (21) Lipca roku bieżącego na przełożenie niżej podpisanych, usuwa tę boiaźń, i ugody dopełnienie zapewnia. Tak więc kiedy Delegowani wierzycielow *Rosyjskich*, w współ-wierzycielach nie widzą tylko ziomekowi i współnikom nieszczęścia, kiedy w nacyfliczney chęci pracować, chcą w nadgodzie mieć tylko prawo do szacunku, i otrzeć jednych i drugich usunąć smutną potrzebę za kilka procentu przedawania papierow świadczących rzetelne odbranie pieniędzy, rozumieją mieć wolność otwarcie mówienia. Zatem ośmiela się przełożyć: 1) Do tych czas tak mała liczba jest nadesłanych deklaracyi kogo sobie życzą wybierać wierzyciele za Pełnomocników czyli Delegowanych, że zda się, iż właściciele zapominają o tak ważnym interellie. 2) Tabularnym wierzycielom niech się godzi przełożyć, że iak ich bespieczeństwo gruntownie się na prawie i opiece Rządu, tak rownie *Doktor* Kommissji *Machnowieckiey* są pod opieką krajowey władzy mocą prawa o oblatkach. Rownie N. Kommissja upadek przeciagnęła dla krajow *Polskich* składających w czasie podziału kraju, iak w *Gallicyi*, lecz kiedy jedna masa (gdy inne już się kończą) zatrudniać Kommissji do sześciu masy wyznaczony nie może, sprawa rozbioru odkazaną zostanie przez terażniejszych właścicielow, prawie przyszłemu pokoleniu. Teraz zaś wspólną i miedzią ogłąr ukończoną być może ogromna sprawa. Kollokacya ugodnie ułożona, odda właścicielom natychmiast fundusze w posiadanie bez sporu i długiego ważenia się między odległą nadzieją a zbyt obecną szkodą. 3) Nietabularni lub nielekowani wierzyciele raczą o iedney przekonać się prawdziwie, że iedna zgoda może przynieść im część satysfakcyi, kiedy uprzywilejowane summy mając w kapitale i procencie pierwzeństwo niezostawia żadnego funduszu dla późniejszy oblatowanych skryptow lub waxlow właścicielow. Wzywają zatem niżej podpisani współ-wierzycielow, aby raczyli przedko rozważać swoje i wzajemne prawa i potrzeby. Zbliża się moment, w którym jeżeli niżej podpisani wszyscy czyniwszy co tylko czynić należało nieukończoną, wolni na summieniu, usprawiedliwią przed sądem opinij publiczney swoje starania, a zostaną tylko świadkami niewczesnych tłumaczeń smutku, że ich offrzeżenia niezostali przyjętomi. — 12. (24) Sierpnia 1800. roku.

Tadeusz Czacki. — Romuald Bystry. — Ignacy Gadamski.

DONIESIENIA.

Dobra Witow i Wygiełzow cum Attinentis w Cyркуle Pileckim, dawniey w Powiecie Lelowskiem o milę od Lelowa na pograniczu leżące są do Sprzedania. Zyczący sobie takowych, raczy się zgłosić na miejsce, to jest do Dobr wyżej wspomnianych.

W dobrach Willanowskich pod Warszawą sytuowanych, siedlika chłopskie z gruntami, ogrodami, iakami i pastwiskami do wypuszczenia na czynsz ogólny na rok lub daley są determinowane; ktoby tych sobie życzył niać, ma się udać do rządzącego dobrami w Willanowie.